

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni przez ich odnośne Rządy, podpisali niniejszą umowę.

Sporządzono w dwóch egzemplarzach w Jerozolimie w dniu 22 maja 1991 r., odpowiadającym 9 Sivan 5751,

w językach polskim, hebrajskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty mają jednakową moc.

W razie rozbieżności przy interpretacji tekst angielski będzie rozstrzygający.

W imieniu Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej
D. Ledworowski

W imieniu Rządu
Państwa Izrael
D. Levy

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:
— została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
— jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
— będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 8 listopada 1991 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*

562

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 22 października 1993 r.

dotyczące wejścia w życie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Państwa Izrael w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzonej w Jerozolimie dnia 22 maja 1991 r.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że zgodnie z artykułem 12 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Państwa Izrael w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzonej w Jerozolimie dnia 22 maja 1991 r., dokonane zostały przewidziane w tym artykule

notyfikacje i w związku z tym powyższa umowa weszła w życie w dniu 6 maja 1992 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*

563

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Hiszpanii w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji,

sporządzona w Madrycie dnia 30 lipca 1992 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 30 lipca 1992 r. została sporządzona w Madrycie Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Hiszpanii w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Hiszpanii w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji

Rzeczpospolita Polska i Królestwo Hiszpanii, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

dążąc do rozszerzenia współpracy gospodarczej dla wzajemnej korzyści obu Państw,

mając na celu stworzenie korzystnych warunków do inwestowania przez inwestorów każdej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony i

uznając, że popieranie i ochrona inwestycji na podstawie niniejszej umowy będzie pobudzać przedsiębiorczość w tej dziedzinie,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszej umowy:

1. Określenie „inwestor” oznacza:

- a) osobę fizyczną posiadającą miejsce zamieszkania w Umawiającej się Stronie zgodnie z obowiązującym prawem danej Umawiającej się Strony,
- b) osobę prawną, w tym spółki, zrzeszenia spółek, spółki handlowe i inne organizacje utworzone lub zorganizowane należycie w inny sposób zgodnie z prawem danej Umawiającej się Strony.

2. Określenie „inwestycje” oznacza wszelkie mienie zainwestowane przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony, pod warunkiem że inwestycje zostały dokonane zgodnie z ustawodawstwem i innymi przepisami drugiej Umawiającej się Strony, i obejmuje w szczególności, lecz nie wyłącznie:

- akcje i inne rodzaje udziału w spółkach,
- prawa wynikające z wszelkiego rodzaju świadczeń dokonanych w celu stworzenia wartości gospodarczej, w tym wszelką udzieloną w tym celu pożyczkę, bez względu na to, czy została przekształcona w kapitał, czy nie,
- majątek ruchomy i nieruchomy oraz wszelkie inne prawa majątkowe, takie jak hipoteka, prawo zatrzymania lub zastaw,
- wszelkie prawa w dziedzinie własności intelektualnej, w tym patenty i znaki handlowe, jak również licencje fabryczne i know-how,
- prawa do prowadzenia działalności gospodarczej i handlowej, nadane na mocy prawa lub uzyskane na mocy umowy, w szczególności prawa do poszukiwań, prowadzenia uprawy, wydobywania lub eksploatacji zasobów naturalnych.

3. Określenie „przychody” odnosi się do dochodu uzyskanego z inwestycji zgodnie z podaną wyżej definicją i obejmuje w szczególności zyski, dywidendy i odsetki.

4. Określenie „terytorium” oznacza terytorium lądowe i wody terytorialne każdej z Umawiających się Stron, jak również wyłączną strefę gospodarczą i szelf kontynentalny poza granicami wód terytorialnych każdej z Umawiających się Stron, nad którymi sprawują one lub mogą sprawować zgodnie z prawem międzynarodowym jurysdykcję i suwerenne prawa w zakresie poszukiwania, badania i ochrony zasobów naturalnych.

Artykuł 2

Popieranie i dopuszczanie inwestycji

1. Każda Umawiająca się Strona będzie w miarę możliwości popierać inwestycje dokonane na jej terytorium przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i będzie dopuszczać takie inwestycje zgodnie z jej ustawodawstwem.

2. Niniejsza umowa będzie również miała zastosowanie do inwestycji dokonanych przed jej wejściem w życie, poczynając od dnia 26 lipca 1976 r., przez inwestorów jednej Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 3

Ochrona inwestycji

1. Każda Umawiająca się Strona będzie ochraniać na swoim terytorium inwestycje dokonane zgodnie z jej ustawo-

dawstwem i innymi przepisami i nie będzie naruszać w sposób nieuzasadniony lub dyskryminacyjny prawa inwestorów drugiej Umawiającej się Strony do zarządzania, wykorzystania, osiągania korzyści, rozszerzania działalności, sprzedaży i ewentualnie likwidacji inwestycji.

2. Każda Umawiająca się Strona będzie starała się udzielać niezbędnych zezwoleń związanych z takimi inwestycjami i będzie zezwalać w granicach własnego ustawodawstwa na wykonywanie umów licencyjnych, jak również umów o pomocy technicznej, handlowej, finansowej lub administracyjnej.

3. Każda Umawiająca się Strona będzie w razie potrzeby dokładać starań w celu wydania niezbędnych zezwoleń na działalność doradców lub ekspertów zatrudnionych przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 4

Traktowanie inwestycji

1. Każda Umawiająca się Strona będzie zawsze zapewniać uczciwe i równe traktowanie inwestycjom dokonywanym przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i nie będzie naruszać w sposób nieuzasadniony lub dyskryminacyjny prawa inwestorów do zarządzania, utrzymywania, wykorzystywania, osiągania korzyści lub dysponowania nimi, jak również prawa do nabywania dóbr i usług oraz sprzedaży produkcji.

2. Każda Umawiająca się Strona zapewni pełną ochronę prawną inwestycjom dokonywanym na jej terytorium przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i przyzna takim inwestycjom traktowanie, które nie będzie mniej korzystne niż traktowanie przyznane przez nią własnym inwestorom lub inwestorom państw trzecich. Postanowienie to ma zastosowanie również do przychodów uzyskanych z inwestycji.

3. Bez względu na postanowienia ustępu 2 niniejszego artykułu, klauzula najwyższego uprzywilejowania nie będzie miała zastosowania do przywilejów, jakie jedna Umawiająca się Strona przyzna inwestorom państwa trzeciego ze względu na ich członkostwo lub stowarzyszenie ze strefą wolnego handlu, unią celną, wspólnym rynkiem lub organizacją wzajemnej pomocy gospodarczej, lub przyznanych na mocy porozumienia zawartego przed podpisaniem niniejszej umowy, która zawiera przywileje podobne do przyznanych przez daną Stronę członkom takiej organizacji.

4. Postanowienia ustępu 2 niniejszego artykułu nie będą rozumiane jako zobowiązujące jedną Umawiającą się Stronę do przyznania inwestorom drugiej Umawiającej się Strony traktowania, preferencji lub przywilejów, wynikających z umowy międzynarodowej lub porozumienia odnoszącego się całkowicie lub głównie do spraw podatkowych lub przyznanych na zasadzie wzajemności.

Artykuł 5

Odszkodowanie za straty

Inwestorzy jednej Umawiającej się Strony, których inwestycje lub przychody doznają strat z powodu wojny lub innego konfliktu zbrojnego, stanu wyjątkowego lub innych podobnych okoliczności zaistniałych na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, będą mieli przyznane w odniesieniu do odtworzenia, odszkodowania, rekompensaty lub innego uregulowania traktowanie nie mniej korzystne niż to, które druga Umawiająca się Strona przyzna własnym inwestorom lub inwestorom któregośkolwiek państwa trzeciego. Jakikolwiek płatności dokonane na mocy postanowień niniejszego artykułu będą podlegały niezwłocznemu, właściwemu i rzeczywistemu wolnemu transferowi.

Artykuł 6

Nacjonalizacja i wywłaszczenie

Nacjonalizacja, wywłaszczenie lub inne decyzje o podobnym charakterze lub skutkach, jakie mogą powstać w wyniku działań podjętych przez władze jednej Umawiającej się Strony w stosunku do inwestycji dokonanych na jej terytorium przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, mogą być zastosowane wyłącznie ze względu na interes publiczny, zgodnie z prawem, i w żadnym wypadku nie będą miały charakteru dyskryminacyjnego. Umawiająca się Strona, która podejmie takie decyzje, wypłaci inwestorowi lub nabywcy jego praw właściwe odszkodowanie w walucie wymiennej i bez nieuzasadnionej zwłoki.

Artykuł 7

Transfer

Każda Umawiająca się Strona przyzna inwestorom drugiej Umawiającej się Strony prawo swobodnego transferu przychodów i innych płatności związanych z dokonanymi inwestycjami, w tym szczególnie, lecz nie wyłącznie:

- przychodów z inwestycji określonych w artykule 1,
- odszkodowań określonych w artykułach 5 i 6,
- kwot pochodzących z częściowej lub całkowitej sprzedaży albo likwidacji inwestycji,
- zarobków i innych wynagrodzeń obywateli drugiej Umawiającej się Strony, którzy uzyskali zezwolenie na pracę w związku z dokonanymi na jej terytorium inwestycjami.

Transfery będą dokonywane w walutach wolno wymienialnych.

Strona przyjmująca inwestycję zezwoli inwestorowi drugiej Umawiającej się Strony lub spółce, w którą on zainwestował, na wolny dostęp do oficjalnego rynku walutowego na zasadach niedyskryminacyjnych, tak aby inwestor mógł dokonywać niezbędnych zakupów dewiz w celu dokonania transferów zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

Transfery na mocy niniejszej umowy będą przyznawane tylko wówczas, gdy będą dokonywane zgodnie z przepisami podatkowymi Strony przyjmującej inwestycję.

Umawiające się Strony zobowiązują się ułatwiać niezbędne procedury w celu dokonywania transferów bez nadmiernej zwłoki. W szczególności termin od daty prawidłowo złożonego przez inwestora wniosku do dnia faktycznego transferu nie może być dłuższy niż trzy miesiące. Obie Umawiające się Strony zobowiązują się do załatwienia w powyższym terminie formalności związanych zarówno z nabyciem obcej waluty, jak i z jej faktycznym przekazaniem za granicę.

Artykuł 8

Klauzula korzystniejszego traktowania

Jeżeli prawo wewnętrzne Umawiającej się Strony lub istniejące albo przyszłe zobowiązania powstałe między Umawiającymi się Stronami lub jeżeli jakiegokolwiek porozumienie między inwestorem Umawiającej się Strony a drugą Umawiającą się Stroną zawierają dodatkowe uregulowania, które ogólnie lub szczegółowo przewidują w odniesieniu do inwestycji dokonanych przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony traktowanie bardziej korzystne od przewidzianego w niniejszej umowie, to takie regulacje, w zakresie, w jakim są korzystniejsze, będą miały pierwszeństwo przed niniejszą umową.

Artykuł 9

Zasada subrogacji

Jeżeli Umawiająca się Strona lub jakkolwiek jej agencja dokona płatności w ramach jakiegokolwiek gwarancji finansowej od ryzyka niehandlowego w związku z inwestycją dokonaną przez jej inwestora na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, to ta druga Strona uzna zastosowanie zasady subrogacji na rzecz pierwszej Umawiającej się Strony do praw i zobowiązań inwestora, z wyjątkiem jego praw majątkowych.

Subrogacja nie narusza prawa drugiej Umawiającej się Strony do roszczeń zapłacenia podatków i innych opłat należących i podlegających zapłacie przed wejściem w życie subrogacji.

W związku z powyższym taka subrogacja uprawnia pierwszą Umawiającą się Stronę lub jej agencję do uzyskania wszelkich płatności z tytułu odszkodowania, do którego byłby uprawniony inwestor. Subrogacja nie będzie miała zastosowania w odniesieniu do praw majątkowych lub wszelkich innych praw wynikających z własności inwestycji bez uzyskania właściwych zezwoleń zgodnie z prawem o inwestycjach zagranicznych, obowiązującym w Umawiającej się Stronie, na której terytorium inwestycje zostały dokonane.

Artykuł 10

Rozstrzygnięcie sporów między Umawiającymi się Stronami

1. Wszelki spór między Umawiającymi się Stronami dotyczący interpretacji lub stosowania niniejszej umowy będzie w miarę możliwości rozstrzygany przez Rządę obu Umawiających się Stron w drodze dyplomatycznej.

2. Jeżeli spór nie może być rozstrzygnięty tą drogą w ciągu sześciu miesięcy od rozpoczęcia negocjacji, to będzie on przedłożony, na żądanie którejkolwiek Umawiającej się Strony, trybunałowi arbitrażowemu.

3. Trybunał arbitrażowy będzie utworzony w następujący sposób: Każda Umawiająca się Strona wyznaczy jednego arbitra, a wybrani arbitrzy dokonają wyboru obywatela trzeciego państwa na przewodniczącego. Arbitrzy będą mianowani w ciągu trzech miesięcy, a przewodniczący w ciągu pięciu miesięcy od dnia, w którym jedna Umawiająca się Strona poinformowała drugą Umawiającą się Stronę o zamiarze przekazania sporu trybunałowi arbitrażowemu.

4. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron nie wyznaczy swojego arbitra przed upływem ustalonego terminu, to druga Strona może zwrócić się z prośbą o dokonanie nominacji do Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości. W wypadku gdy obaj arbitrzy nie osiągną porozumienia w sprawie wyznaczenia trzeciego arbitra przed upływem terminu zawitego, to każda z Umawiających się Stron może zwrócić się o dokonanie nominacji do Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

Jeżeli Przewodniczący Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości nie może spełnić funkcji przewidzianych w ustępie 4 niniejszego artykułu lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, to o dokonanie wymaganych nominacji będzie poproszony Wiceprzewodniczący. Jeżeli Wiceprzewodniczący nie może spełnić tej funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, to o dokonanie koniecznych nominacji będzie poproszony najstarszy rangą sędzia Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, który jest w stanie spełnić tę funkcję i który nie jest obywatelem żadnej Umawiającej się Strony.

5. Trybunał arbitrażowy orzeka w oparciu o poszanowanie prawa, w tym norm zawartych w niniejszej umowie lub w innych umowach wiążących obie Umawiające się Strony, jak również w oparciu o powszechnie uznane zasady prawa międzynarodowego.

6. Jeżeli Strony nie postanowią inaczej, trybunał ustali tryb własnego postępowania.

7. Trybunał orzeka większością głosów, a jego orzeczenie jest ostateczne i wiążące obie Strony.

8. Każda Umawiająca się Strona ponosi koszty mianowanego przez nią arbitra oraz koszty własnego udziału w postępowaniu. Inne koszty, w tym dotyczące przewodniczącego, pokrywają w równych częściach Umawiające się Strony.

Artykuł 11

Rozstrzygnięcie sporów między Umawiającą się Stroną a inwestorami drugiej Umawiającej się Strony

1. Spory między jedną z Umawiających się Stron a inwestorami drugiej Umawiającej się Strony będą wnoszone przez inwestorów, wobec Strony przyjmującej inwestycje, w drodze pisemnej, z podaniem szczegółowych informacji. Umawiające się Strony będą w miarę możliwości starały się rozstrzygnąć takie spory w drodze polubownej.

2. Jeżeli takie spory nie mogą być rozstrzygnięte w taki sposób w ciągu sześciu miesięcy od dnia pisemnej notyfikacji, o której mowa w ustępie 1, to spór będzie przedłożony przez inwestora według jego wyboru:

- trybunałowi arbitrażowemu, utworzonemu zgodnie z Regulaminem postępowania Instytutu Arbitrażowego Izby Handlowej w Sztokholmie,
- trybunałowi arbitrażowemu Międzynarodowej Izby Handlowej w Paryżu,
- trybunałowi arbitrażowemu ad hoc utworzonemu zgodnie z Regulaminami postępowania arbitrażowego Komisji Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego,
- Międzynarodowemu Centrum Rozstrzygnięcia Sporów Inwestycyjnych ICSID, utworzonemu na mocy Konwencji w sprawie rozstrzygnięcia sporów inwestycyjnych między państwami i obywatelami drugich państw — w wypadku gdy obie Strony będą stronami tej konwencji.

Po zapoznaniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 2 marca 1993 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*

3. Wyrok arbitrażowy będzie wydany na podstawie:

- postanowień niniejszej umowy,
- prawa krajowego łącznie z normami prawa kolizyjnego Umawiającej się Strony, na której terytorium została dokonana inwestycja,
- norm i powszechnie uznanych zasad prawa międzynarodowego.

4. Orzeczenia trybunału arbitrażowego są ostateczne i wiążące strony sporu.

Każda Umawiająca się Strona zobowiązuje się wykonać orzeczenia zgodnie z jej wewnętrznym prawem.

Artykuł 12

Wejście w życie — Okres ważności — Przedłużenie — Wypowiedzenie

1. Każda z Umawiających się Stron zawiadomi drugą Stronę o spełnieniu wymogów procedury prawnej wymaganej przez jej prawo dla wejścia w życie niniejszej umowy. Niniejsza umowa wejdzie w życie 30 dni od daty drugiej notyfikacji.

2. Umowa niniejsza jest zawarta na okres 10 lat. Będzie ona pozostawać w mocy do upływu dwunastu miesięcy od dnia, w którym jedna Umawiająca się Strona zawiadomi drugą Stronę o wypowiedzeniu umowy.

Każda Umawiająca się Strona może wypowiedzieć niniejszą umowę w drodze pisemnego zawiadomienia, przekazanego na 6 miesięcy przed datą jej wygaśnięcia.

3. W odniesieniu do inwestycji dokonanych lub nabytych przed datą wygaśnięcia niniejszej umowy postanowienia wszystkich innych artykułów pozostają w mocy na okres dalszych dziesięciu lat, licząc od daty wygaśnięcia.

Na dowód czego upoważnieni przedstawiciele obu Umawiających się Stron podpisali niniejszą umowę.

Sporządzono w Madrycie dnia 30 lipca 1992 r. w dwóch egzemplarzach w językach polskim i hiszpańskim, przy czym obydwa teksty są jednakowo autentyczne, oraz w języku angielskim, który w razie interpretacji niniejszej umowy będzie wzięty pod uwagę.

Z upoważnienia
Rzeczypospolitej Polskiej
J. Kieniewicz

Z upoważnienia
Królestwa Hiszpanii
J. Solana Madariaga

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L.S.